

Synpunkter avseende "Promemoria Ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare"

Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har utarbetats en promemoria med förslag till ändringar i skollagen (2010:800), lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (behörighetsförordningen).

Utbildningsdepartementet har berett Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillfälle att yttra sig över ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare.

Förslaget innebär att Skollagen föreslås ändras så att legitimation ska kunna meddelas direkt efter en lärar- eller förskollärexamen. Det betyder att en genomförd introduktionsperiod och kravet på lämplighet att bedriva undervisning således inte längre ska vara ett villkor för legitimation. I stället ska en huvudman som anställer en lärare eller förskollärare, som har behörighetsgivande examen som huvudregel, vara skyldig att se till att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en sådan period. Det medför att även om en introduktionsperiod inte längre ska vara ett krav för legitimation så ska en lärare eller förskollärare genomföra en introduktionsperiod av motsvarande omfattning som idag. Perioden ska som huvudregel omfatta minst ett läsår eller motsvarande inom undervisning som i huvudsak svarar mot lärarens eller förskollärarens examen.

Om läraren eller förskolläraren anställs för att bedriva viss undervisning som han eller hon inte är behörig för ska detta inte gälla. Om läraren eller förskolläraren inom samma anställning emellertid övergår till att bedriva undervisning för vilken han eller hon är behörig ska huvudmannen se till att läraren eller förskolläraren får genomgå en introduktionsperiod.

I behörighetsförordningen finns bestämmelser om lärares och förskollärarens introduktionsperiod, vilka enligt förslaget bör gälla även i fortsättningen. Det innebär att lärare och förskollärare under sin introduktionsperiod alljämt ska få stöd av en mentor. Mentorn ska vara legitimerad lärare eller förskollärare. Rektorn eller förskolechefen ska se till att det finns en plan för den nya lärarens eller förskollärarens introduktionsperiod. Det ska dock tydliggöras att den som utses till mentor ska ha tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

Förslaget innebär således att huvudmannens skyldighet att se till att lärare eller förskollärare genomför en introduktionsperiod inte ska gälla lärare eller förskollärare som idag kan meddelas legitimation utan att behöva uppfylla kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighet att bedriva undervisning.

Förslagen föreslås träda i kraft den 15 maj 2014.

Skälen för förslaget är färre villkor för legitimation. Huvudregeln i Skollagen är att endast den som är legitimerad kan anställas utan tidsbegränsning, vilket medför att nyutexaminerade lärare och förskollärare är hänvisade till tidsbegränsade anställningar. Det finns en risk för att detta kan utgöra ett hinder för att välja lärar- eller förskolläraryrket, vilket i sin tur påverkar lärarförsörjningen.

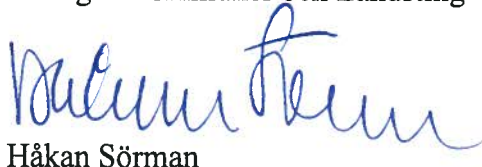
SKL tog ställning i frågan i mitten av 2013 då Staten, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges Kommuner och Landsting och Friskolornas riksförbund samlades kring ett 10-punktsprogram för en bättre skola. En punkt i programmet handlar om prövningen om legitimation, som likt regeringens förslag föreslås flyttas från introduktionsåret till lärarutbildningen. Legitimationen kan då utfärdas efter examen.

SKL anser att förslaget att förenkla legitimationsbestämmelsen i sig är positivt och det föreslagna systemet kommer att likna det som gäller för sjuksköterskor idag. Ett villkor mindre för att uppfylla kravet på legitimation för lärare och förskollärare är positivt ur ett lärarförsörjningsperspektiv. SKL betonar att en förutsättning för detta bl.a. är att ett försök med lämplighetsprov införs och att prövningen under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU:n) blir tydligare.

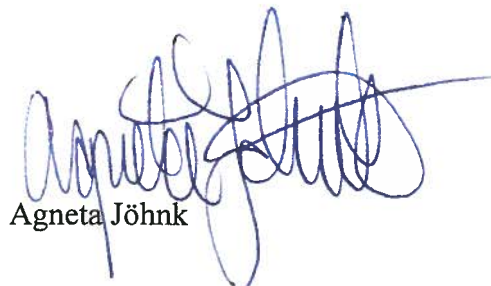
SKL anser dock inte att det är lämpligt att reglera innebörden av mentorskap då det är en arbetsledningsfråga. När det gäller introduktionsperioden innehåller kollektivavtalen mellan SKL och Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd relevanta bestämmelser för anställning av nyutexaminerade lärare.

SKL bedömer att förslaget i sig inte medför några ökade kostnader för kommunerna. Däremot behöver kommunerna en bättre finansiering av reformen och då särskilt avseende introduktionsperioden. Som SKL betonat tidigare är finansieringen långtifrån tillräcklig för att reformen på ett betydande sätt ska kunna bidra till ett bättre resultat för eleverna.

Sveriges Kommuner och Landsting

Håkan Sörman

Agneta Jöhnk